

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

УДК 342.9+321.7+347.121

DOI <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2025.2.16>**М. Б. Стиранка**

кандидат юридичних наук

ORCID ID: 0009-0007-6523-0586

ЦИФРОВЕ ПРАВО В СУЧАСНІЙ ПРАВОВІЙ ДОКТРИНІ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД

Стаття пропонує міждисциплінарний аналіз цифрового права в сучасній правовій доктрині, зосереджуючись на його місці в системі права та ступені інституційної оформленості. Показано, що стрімка цифровізація суспільних відносин породжує нові регуляторні виклики та переосмислює традиційні галузеві межі. На основі критичного огляду наукових підходів розмежовано трактування «цифрового права», «інформаційного права» та «права інформаційних технологій»: перше тяжіє до регулювання приватноправових взаємодій у цифрових екосистемах, друге історично формувалося як публічно-правовий масив, тоді як третє охоплює технологічний цикл створення, оброблення, передавання, зберігання та захисту даних. Аргументовано, що термінологічна невизначеність і фрагментарність джерел не заперечують існування спільного предметного ядра (дані, алгоритмічні сервіси, платформи, кіберінфраструктури) і змішаного методу регулювання (поєднання приватної автономії з публічним наглядом). Проаналізовано практику ЄС і міжнародних організацій, де цифровізація відбивається через секторальні режими («цифрові послуги», «захист даних», «електронні комунікації»), що підтверджує інтегративний, а не кодифікаційний характер розвитку. Запропоновано критеріальний підхід до оцінки галузевості: окреслення предмета, методів, системи джерел (спеціальні закони, підзаконні акти, технічні стандарти, акти м'якого права), а також інституційної спроможності (регулятори, процедури, професійні практики, освіта). На підставі цих критеріїв обґрунтовано висновок про доцільність розуміння цифрового права як комплексної галузі, що консолідується: вона акумулює норми цивільного, адміністративного, кримінального та фінансового права й водночас формує власні дефініції та принципи (технонейтральність, підзвітність, прозорість алгоритмів, кіберстійкість, цифрова інклюзія). Підкреслено, що така рамка дозволяє уникнути надмірної фрагментації правопорядку і забезпечує методологічно вивірену основу для подальшого розвитку доктрини та правотворення у цифровій сфері.

Ключові слова: цифрове право; право інформаційних технологій; інформаційне право; комплексна галузь; цифровізація; платформи та дані; алгоритмічне регулювання.

Постановка проблеми. Ситуація останнього десятиріччя у сфері правотворення позначена інтенсивним оновленням та розширенням національного законодавства. Вагомим чинником цієї динаміки виступають цифрові технології, що формують нову соціально-правову реальність. Поява нових, а також переосмислення вже наявних сфер суспільної діяльності неминує впливати на правову систему; більше того, цифрові процеси задають параметри, до яких право змушене адаптуватися. Тому

для предметного аналізу цифрових технологій у правовому вимірі необхідно виокремити правові концепти, на підставі яких відносини у сфері використання таких технологій можуть коректно досліджуватися в межах відповідних галузей права.

Спираючись на усталені в правознавстві методологічні підходи до характеристики галузевої структури, розгляд правової природи цифрового права доцільно починати з визначення його місця в системі юридичних наук.

У цьому контексті варто зауважити відсутність єдиного підходу до його правового статусу – що є цілком прогнозованим, з огляду на новизну явища. Саме ця новизна, радше соціально-політична, ніж суто юридична, сприймається неоднозначно: нетрадиційність цифрового права зумовила різні доктринальні позиції щодо його природи та ролі у правопорядку.

Отже, для з'ясування сутності цифрового права насамперед слід звернутися до базових принципів побудови системи права і розглянути цифрове право у взаємозв'язку з цією системою, з'ясувавши його структурне місце, функції та взаємодію з іншими галузями.

Стан наукової розробки проблеми. Науково-теоретичну основу для підготовки статті становлять праці провідних вітчизняних і зарубіжних дослідників у галузі адміністративного права, які приділяли увагу проблематиці публічного адміністрування та чинникам його розвитку. Серед них варто відзначити В.Б. Авер'янова, М.В. Бевзенка, Ю.П. Битяка, В.В. Галунька, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова, Р.С. Мельника, О.І. Миколенка, В.І. Мицишина, С.В. Петкова, Д.В. Приймаченка, В.В. Тильчика та інших учених. Динамічний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій актуалізує нові виклики для встановлення місця цифрового права у національній системі права, що зумовлює потребу у подальших наукових дослідженнях.

Метою наукової статті є вивчення міждисциплінарного підходу до розуміння цифрового права в сучасній правовій доктрині.

Виклад основного матеріалу. У сучасній системі права традиційно розрізняють кілька блоків галузей. До базових належать конституційне, цивільне, кримінальне та адміністративне право. Окремо виділяють спеціальні галузі – трудове, земельне, сімейне тощо, у межах яких правові режими адаптовані до специфіки окремих сфер суспільного життя. Поруч із ними існують комплексні галузі (аграрне, екологічне, фінансове, морське та ін.), що інтегрують інститути базових і спеціальних галузей, водночас не виключаючи формування власних нормативних приписів.

Такий розподіл має цінність не як самоціль, а завдяки своїй прикладній корисності: він допомагає розв'язувати практичні завдання правозастосування та правотворення, визначаючи належні інструменти регулювання і межі компетенції відповідних галузей [1, с. 42].

Загальноновизнаним є розуміння системи права як об'єктивної реальності. Раціонально вибудована й науково обґрунтована структура

права сприяє його розвитку та слугує орієнтиром для законодавця. Спираючись на реальні суспільні відносини, система права здобуває теоретичне осмислення в наукових працях. У сучасній теорії права співіснують різні підходи до конструювання системи: частина авторів наполягає на «предметній чистоті» галузей, інші віддають перевагу ширшим інтегрованим комплексам. У цьому контексті відкритим лишається питання про юридичну природу цифрового права. У літературі поряд уживаються терміни «ІТ-право», «цифрове право» та «право інформаційних технологій», проте низка дослідників (зокрема І. М. Рассолов, О. С. Солдатов, Є. О. Харитонов) розглядає відповідну проблематику передусім як окремий науковий напрям, а не як самостійну галузь чи підгалузь права. Аргументація спирається на класичне визначення галузі як внутрішньо відокремленої сукупності норм, об'єднаної спільністю предмета та методу правового регулювання. За цією логікою цифрове право наразі не демонструє достатнього ступеня єдності предмета і методу, а його норми розподілені між кількома традиційними галузями, що зумовлює доцільність трактування його як міжгалузевого (комплексного) поля дослідження, а не як повноцінної галузі позитивного права.

У науковій літературі цифрове право нерідко розглядають як складову інформаційного права або навіть ототожнюють із ним. Частково це пояснюється термінологічною еволюцією: коло проблем (обіг даних, електронні комунікації, мережеві посередники, відповідальність платформ) досліджувалося раніше під назвою «інформаційне право», тоді як за останні десятиліття у вжиток увійшли позначення «право інформаційних технологій» та «ІТ-право», що фактично стали сучасними маркерами близької проблематики.

Разом із тим змістове наповнення цих понять не збігається. Інформаційне право історично формувалося переважно як публічно-правовий масив (режими доступу й поширення інформації, повноваження органів влади, інформаційна безпека), тоді як цифрове право зосереджується на регулюванні приватноправових відносин у цифровому середовищі: договірні моделі надання цифрових послуг, захист прав споживачів онлайн, інтелектуальна власність у мережі, платформи та їхня відповідальність, обіг і використання даних, алгоритмічні рішення та їх прозорість. Такий фокус зумовлений особливостями функціонування соціальних відносин у цифро-

вих екосистемах, де ключову роль відіграють технологічні посередники, стандарти інтероперабельності та системноутворюючі ефекти.

Водночас межа між цими масивами не є жорсткою: цифрове право неминуче перетинається з публічно-правовими питаннями (нагляд, дотримання правових вимог, кібербезпека, захист персональних даних), а інформаційне право дедалі частіше враховує приватноправові механізми. Доцільно розглядати цифрове право як відносно самостійний комплекс, що виріс із інформаційного права, але має іншу опорну структуру та акценти, обумовлені практикою регулювання відносин у цифровому середовищі [2, с. 279]. У сучасній правничій науці точаться дискусії щодо змістовного наповнення й навіть легітимності самого поняття «цифрове право». Частина дослідників наголошує, що вживання цієї назви є передчасним і методологічно вразливим, оскільки йдеться не стільки про нову самостійну галузь права, скільки про складний процес цифровізації суспільних відносин та відповідну адаптацію наявних галузей і інститутів.

Аргументація цієї позиції базується насамперед на класичному розумінні системи права. Галузь права передбачає наявність відносно самостійного предмета правового регулювання та специфічного методу впливу на нього [3, с. 56–60]. Цифрове право, у вузькому сенсі, не відповідає цим критеріям, адже його предметом є не новий вид відносин, а трансформація вже відомих суспільних зв'язків (цивільних, адміністративних, фінансових, кримінальних тощо) під впливом інформаційно-комунікаційних технологій [4]. Таким чином, цифровізація суспільних відносин зумовлює появу нових інструментів і механізмів у межах існуючих галузей, але сама по собі не формує повноцінної галузевої структури.

Прикладом може слугувати сфера цивільно-правових відносин. Договір купівлі-продажу в електронній формі, укладений шляхом акцепту оферти на інтернет-платформі, зберігає свою правову природу класичного договору купівлі-продажу, передбаченого Цивільним кодексом України. Те ж саме стосується трудових відносин у дистанційній формі [5] чи адміністративних процедур, здійснюваних через цифрові сервіси [6]. Усі ці приклади відображають цифровізацію вже наявних інститутів, а не створення якісно нового предмета регулювання.

Другою важливою підставою для критики терміна «цифрове право» є його значна умовність і багатозначність. У науковій та навчальній

літературі цей термін використовується у різних значеннях: від позначення окремих аспектів електронного урядування й кібербезпеки до опису комплексного нормативного масиву, що регулює всі прояви цифрового середовища [7, с. 323–327; 8, с. 25–30; 9]. Така термінологічна невизначеність створює ризики як для доктрини, так і для правотворення, адже формування галузі права на основі нечітко окресленого предмета є методологічно вразливим.

Прихильники обережного підходу пропонують говорити не про «цифрове право» як окрему галузь, а про цифровий вимір існування правової системи. На їхню думку, правильніше аналізувати, як цифровізація впливає на традиційні галузі: яким чином трансформуються способи реалізації та захисту цивільних прав у цифровому середовищі; як змінюється публічне адміністрування під впливом електронних сервісів; як держава забезпечує кримінально-правовий захист від нових форм правопорушень у сфері інформаційних технологій. Тобто ключовим об'єктом дослідження виступає не «цифрове право» як самостійна галузь, а комплексний процес цифровізації права в цілому.

З огляду на це, в сучасній науці утверджується підхід, який умовно можна назвати інтегративним. Він полягає в тому, що цифровізація розглядається як міжгалузевий феномен, що впливає на структуру права, але не створює нової самостійної галузі. Цей підхід дає можливість уникнути надмірної фрагментації правової системи та зосередитися на адаптації вже існуючих норм і інститутів до цифрових реалій.

Важливим аргументом на користь інтегративного бачення є також практика міжнародних організацій і Європейського Союзу. У нормативних актах ЄС і Ради Європи йдеться про «цифрові послуги», «цифровий ринок», «захист даних», «електронні комунікації», але не про «галузь цифрового права» [10; 11]. Це свідчить про те, що навіть на наднаціональному рівні цифровізація сприймається радше як загальний тренд, який модифікує існуючі сфери правового регулювання, а не як підстава для виокремлення нової галузі.

Водночас не можна заперечувати, що цифровізація суттєво змінює саму природу правових відносин і ставить перед правовою системою якісно нові завдання. Наприклад, алгоритмічне управління та штучний інтелект потребують переосмислення традиційних категорій відповідальності й правосуб'єктності. Використання блокчейн-технологій у фінансових відносинах

висуває вимогу вироблення нових правових механізмів контролю та захисту. Проте навіть у цих випадках йдеться не про створення цілком нової галузі, а про модернізацію вже існуючих галузевих інструментів.

Таким чином, критики терміна «цифрове право» наголошують: головним предметом наукової уваги має бути не пошук підстав для виокремлення чергової галузі, а аналіз процесів цифровізації суспільних відносин і трансформації правової системи під її впливом. Це дозволяє уникнути передчасних висновків і водночас забезпечує ґрунтовну методологічну основу для дослідження.

Отже, сучасна дискусія навколо «цифрового права» відображає глибшу проблему методології правознавства: як правильно реагувати на нові соціальні явища, щоб зберегти системність і стабільність права, не перетворивши його на надмірно фрагментовану конструкцію. Імовірно, у найближчій перспективі більш продуктивним буде саме інтегративний підхід, що розглядає цифровізацію як загальний чинник розвитку права, а не як основу для створення нової галузі [12, с. 13].

Обґрунтування запровадження цифрового права як окремої галузі необхідно корелювати із встановленням змісту та сутності ІТ-права, що стало обумовленим підсумком розвитку економічних відносин. Ще донедавна в академічному середовищі ідея виокремлення ІТ-права як самостійної галузі зустрічала значний скепсис. Проте розвиток цифрових технологій і масове проникнення інформаційних систем у всі сфери суспільного життя продемонстрували, що ІТ-відносини мають специфічний характер і породжують комплексні проблеми, які не можуть бути врегульовані винятково інструментами традиційних галузей. Сьогодні цей факт визнається науковою спільнотою як очевидний, а сама потреба у правовому регулюванні цифрової сфери вже не викликає принципових заперечень.

З урахуванням цієї специфіки, а також наявності загальних ознак, властивих усім відносинам у сфері інформаційних технологій, і з огляду на широкий спектр об'єктів, яких вони стосуються (дані, цифрові послуги, програмне забезпечення, кібербезпека, мережеві сервіси), формування окремої сукупності норм, що регулюють ці відносини, виглядає цілком логічним і науково обґрунтованим. Таким чином, виокремлення ІТ-права в самостійну галузь поступово перетворюється з дискусійної гіпотези на об'єктивну тенденцію розвитку національної системи права [13, с. 183].

У сучасній правовій науці питання визначення юридичної природи права інформаційних технологій та його місця в системі права залишається дискусійним. Невизначеність предмета та методу правового регулювання, а також фрагментарність нормативного масиву обумовлюють наявність кількох концептуальних підходів. У літературі окреслюються щонайменше чотири позиції: право інформаційних технологій як комплексна галузь права; право інформаційних технологій як міжгалузевий феномен цифровізації, що пронизує традиційні галузі без утворення самостійної; право інформаційних технологій як масив норм на етапі становлення, який ще не досяг критеріїв галузевої самостійності; право інформаційних технологій як галузь законодавства, тобто систематизований корпус нормативних актів без власного предмета та методу.

Підхід до права інформаційних технологій як комплексної галузі обґрунтовується наявністю системоутворювального чинника – інформаційно-технологічного циклу (створення, оброблення, передавання, зберігання та захист даних; функціонування цифрових сервісів і інфраструктур), що інтегрує норми приватного й публічного права. У межах загальнотеоретичної доктрини «комплексна галузь» характеризується міжгалузевим предметом, змішаним (диспозитивно-імперативним) методом, спеціалізованою терміносистемою та відносно усталеною підсистемою джерел (спеціальні закони, підзаконні акти, технічні стандарти, акти м'якого права). Застосування зазначених критеріїв дає підстави говорити про наявність у права інформаційних технологій ознак комплексності, водночас зберігаючи потребу у відмежуванні від базових галузей.

Альтернативна концепція розглядає право інформаційних технологій як горизонтальний вимір цифровізації, що модифікує регулятивні підходи в кожній галузі без формування окремого предмета. У цій парадигмі право інформаційних технологій трактується як галузь законодавства: нормативно впорядкований масив, який не має самостійного доктринального статусу. Окремо виділяється обережний підхід, відповідно до якого право інформаційних технологій перебуває на стадії інституційного оформлення; остаточний висновок щодо галузевої самостійності є передчасним через недостатню стабілізацію предмета, неповну уніфікацію термінології та відсутність узгодженої методології.

Методологічно доцільним є критеріальний аналіз, що включає: ідентифікацію ядра предмета (правовідносини, пов'язані з даними,

цифровою інфраструктурою, алгоритмічними сервісами, кібербезпекою, платформними моделями взаємодії); визначення методів регулювання (поєднання приватноправової автономії та публічно-правового нагляду; ризик- та принцип-орієнтовані моделі); систематизацію джерел (спеціальні норми, технічні стандарти, кодекси поведінки, комплаєнс-механізми); оцінку інституційної оформленості (регулятори, процедури, професійні практики, освітні стандарти). На підставі таких критеріїв право інформаційних технологій може бути охарактеризоване як масив норм із виразними ознаками комплексності, що перебуває у процесі консолідації [14]. Остаточна галузева кваліфікація залежатиме від подальшої стабілізації предмета регулювання, узгодження терміносистеми та кристалізації методологічних засад.

З врахуванням підходу, обґрунтованого у дослідженнях В.П. Хряпченка, цифрове право має визнаватися як комплексна галузь права [15, с. 28].

У сучасній правовій науці проблема визначення статусу цифрового права набуває значення у зв'язку з активним поширенням інформаційно-комунікаційних технологій та появою нових сфер суспільних відносин. Для з'ясування його місця в системі права доцільно застосувати критерії, запропонованих В.П. Хряпченком для визначення комплексних галузей. Так, розуміння предметної сфери цифрового права виходить із визначення кола відносин, що виникають у процесі створення, оброблення, передавання, зберігання та захисту цифрових даних, використання алгоритмічних систем, штучного інтелекту, онлайн-платформ і кіберінфраструктур. Зазначені відносини поєднують елементи приватноправового й публічно-правового регулювання та не можуть бути повністю ототожені з традиційними галузями права. Визначальним чинником виступає саме цифрова технологія, яка формує єдину сферу регулювання.

Висновки. Цифрове право значною мірою спирається на норми цивільного (договірні конструкції у сфері цифрових послуг), адміністративного (публічне регулювання та нагляд у сфері ІТ, адміністративні процедури надання е-послуг, ліцензування й дозвільні режими для операторів критичної інфраструктури, стандартизація та сертифікація інформаційної безпеки, нагляд і санкції регуляторів, державні закупівлі ІТ-рішень, відкриті дані та прозорість алгоритмічних рішень органів влади), кримінального (протидія кіберзлочинам) та фінансового

права (регулювання цифрових активів). Разом з тим воно містить норми, що мають самостійний характер. До них належать норми-дефініції (визначення понять «цифрові дані», «онлайн-платформа», «штучний інтелект»), норми-принципи (технологічна нейтральність, забезпечення кібербезпеки, цифрова інклюзія, підзвітність і пропорційність адміністративного втручання), а також положення, що закріплюються в підзаконних актах та міжнародних стандартах (технічні регламенти, кодекси поведінки, етичні принципи у сфері штучного інтелекту). Включення адміністративно-правових інструментів і процедур підтверджує формування власного нормативного змісту цифрового права та його комплексний характер.

Цифрове право посідає відносно самостійне місце в системі права, поєднуючи запозичені норми з елементами, що виникають безпосередньо у сфері цифрових технологій. Його розвиток супроводжується інституційним оформленням: створюються спеціальні регуляторні органи, напрацьовується судова та адміністративна практика, формуються освітні стандарти й наукові дослідження, що дозволяє розглядати цифрове право як комплексне утворення, яке поступово консолідується в системі права.

Отже, доцільно вважати цифрове право комплексною галуззю. Воно характеризується власною предметною сферою, поєднанням норм різних галузей із нормативними положеннями, притаманними лише цій сфері, та закріпленням у структурі правової системи. У результаті цифрове право набуває ознак відносно автономного комплексного утворення, що перебуває у процесі подальшої інституціоналізації.

Список використаної літератури:

1. Тицька Я. О., Поварчук Н. С. Доктринальні підходи щодо визначення статусу права інформаційних технологій. *Київський часопис права*. 2023. № 1. С. 41–46.
2. Яворська О. С. ІТ-право: поняття, зміст, засади. *Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 21–22 квіт. 2017 р.). Тернопіль : Економічна думка, 2017. С. 279–282.
3. Дудник Р.М. Галузева диференціація українського права: поняття, рівні і тенденції розвитку: дис. ... к.ю.н. 12.00.01. Одеса, 2016. 209 с.
4. Мазур Я.В., Міхайліна Т.В. ІТ-право у системі права: дискусійні моменти сучасності. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2024. Серія ПРАВО. Випуск 84: частина 3. С. 144–146.

5. Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо удосконалення правового регулювання окремих питань надомної та дистанційної роботи: Закон України від 27 березня 2025 року № 4339-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4339-20#Text>
6. Осадчий А.Ю. Цифровізація адміністративних процедур Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів ХХІ століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. Т. 2. С. 26–30.
7. Мічурін Є.О. Цифрова річ та інші цифрові блага як об'єкти цивільних прав. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2025. Серія ПРАВО. Випуск 88: частина 1. С. 323–327.
8. Бровченко Т.І. Білоус Д.Є. Цифрова річ як новий об'єкт цивільних прав. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2024. №1. С. 25–30.
9. Майданик Р.А. Цифрова річ: поняття та правова природа. *Актуальні проблеми інтелектуального, інформаційного, ІТ та Інтернет права: матеріали Шостої всеукраїнської науково-практичної конференції*. Львів: Юрид. ф-т Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка, 2022. С. 173–178.
10. Закон про цифрові послуги: як він змінить цифровий світ та чому важливий для України. URL: <http://vinpress.org.ua/context/zakon-pro-cifrovi-poslugi-yak-vin-zminit-cifroviy-svit-ta-chomu-vazhliivy-dlya-ukrayini.html>
11. Digital Services Act. URL: <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/digital-services-act.html>
12. Єрмоленко В. М. Деякі теоретико-методологічні аспекти формування ІТ-права. *Інформаційні технології в умовах оновлення цивільного законодавства* : матер. Всеукр. круглого столу (м. Одеса, 13 черв. 2020 р.) / за заг. ред. О. І. Харитонової, Є. О. Харитонова. Одеса : Фенікс, 2020. С. 12–16.
13. Сімсон О. ІТ-право V. Інформаційного права: на зламі епох. *ІТ-право: проблеми і перспективи розвитку в Україні* : II наук.-практ. конф. / НУ «Львівська політехніка». Львів, 2017. С. 180–187.
14. Сімсон О. ІТ-право V. Інформаційного права: на зламі епох. *ІТ-право: проблеми і перспективи розвитку в Україні* : II наук.-практ. конф. / НУ «Львівська політехніка». Львів, 2017. С. 180–187.
15. Запара А.Є., Легеза Ю.О. Система інформаційних компетентностей публічних службовців. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2023. Випуск 2. С. 32–35.
16. Тильчик О. В., Тильчик В. В. Права платників податків – учасників податкових спорів як невід'ємний елемент їхнього правового статусу. *Вісник Запорізького національного університету*. 2012. Вип. 1. Ч. 2. С. 85–90.
17. Хряпченко В. П. Розуміння комплексних галузей українського права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2016. Вип. 36, т. 1. С. 27–32.

Styranka M. B. Digital Law in Modern Legal Doctrine: An Interdisciplinary Approach

The article offers an interdisciplinary analysis of digital law in modern legal doctrine, focusing on its place in the legal system and the degree of institutional formality. It is shown that the rapid digitalization of social relations generates new regulatory challenges and rethinks traditional industry boundaries. Based on a critical review of scientific approaches, the interpretation of «digital law», «information law» and «information technology law» is distinguished: the first tends to regulate private law interactions in digital ecosystems, the second has historically been formed as a public law array, while the third covers the technological cycle of data creation, processing, transmission, storage and protection. It is argued that the terminological uncertainty and fragmentation of sources do not deny the existence of a common substantive core (data, algorithmic services, platforms, cyber infrastructure) and a mixed method of regulation (combining private autonomy with public supervision). The practice of the EU and international organizations is analyzed, where digitalization is reflected through sectoral regimes («digital services», «data protection», «electronic communications»), which confirms the integrative, rather than codification, nature of development. A criterion-based approach to assessing sectorality is proposed: outlining the subject, methods, system of sources (special laws, by-laws, technical standards, soft law acts), as well as institutional capacity (regulators, procedures, professional practices, education). Based on these criteria, the conclusion is substantiated about the expediency of understanding digital law as a complex field that is being consolidated: it accumulates the norms of civil, administrative, criminal and financial law and at the same time forms its own definitions and principles (technoneutrality, accountability, transparency of algorithms, cyber resilience, digital inclusion). It is emphasized that such a framework avoids excessive fragmentation of the legal order and provides a methodologically verified basis for the further development of doctrine and lawmaking in the digital sphere.

Key words: digital law; information technology law; information law; complex industry; digitalization; platforms and data; algorithmic regulation.